

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมุติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาศภาพปัญหาการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อสภาพปัญหาการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

สมมุติฐานการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อสภาพปัญหาการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้เรียน ประกอบด้วยการดำเนินงาน 3 องค์ประกอบที่สัมพันธ์สอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน (กรมวิชาการ, 2545 : 43 - 82)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 477 คน จาก 20 โรงเรียน จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่ง ดังนี้

2.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 30 คน

2.1.2 ครูผู้สอน จำนวน 255 คน

2.1.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 192 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 211 คน จาก 20 โรงเรียน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตาราง R.V. Krejcie and D.W. Morgan แล้วกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างตามจำนวน สถานภาพ ตำแหน่งของแต่ละโรงเรียน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99) ดังนี้

2.2.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 27 คน

2.2.2 ครูผู้สอน จำนวน 100 คน

2.2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 84 คน

2.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย

1) ผู้บริหารโรงเรียน

2) ครูผู้สอน

3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพปัญหาและระดับการดำเนินการบริหาร
จัดการคุณภาพสถานศึกษา โดยศึกษา 3 ด้าน ได้แก่

- 1) การดำเนินงานด้านการจัดการ
- 2) การดำเนินงานด้านการเรียนการสอน
- 3) การสนับสนุนจากพื้นที่ / หน่วยงานต้นสังกัด

3. ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ใน
กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ซึ่งได้กำหนด
ระยะเวลาในการวิจัย ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2552 ถึง 30 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ในภาคเรียน
ที่ 1 ปีการศึกษา 2552

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบ
ตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและระดับการดำเนินการ
บริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมีระดับปัญหา 5 ระดับ หากความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค ได้ค่าความ
เชื่อมั่นเท่ากับ .87

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ขอความอนุเคราะห์จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ทำหนังสือถึง
ผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ประธานกลุ่มสถานศึกษากลุ่ม 1
และผู้อำนวยการ โรงเรียน ในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์
เขต 3 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

5.2 นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
เก็บข้อมูล ดังนี้

5.2.1 จัดพิมพ์รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากรทั้งหมด 20 โรงเรียน

5.2.2 พิมพ์หมายเลขแบบสอบถามเพื่อนำส่งตามรายชื่อที่จัดทำไว้และเพื่อเป็นการตรวจสอบว่าได้รับแบบสอบถามครบทุกฉบับ

5.2.3 ได้แจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการระหว่างวันที่ 1 - 15 สิงหาคม 2552

5.3 ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด 211 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และเมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

5.4 ระยะเวลาในการดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 20 - 31 สิงหาคม 2552

5.5 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับจึงนำแบบสอบถาม ไปวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 211 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาและคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ได้ทั้งหมดจำนวน 211 ฉบับ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม

1.1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยใช้ค่าร้อยละ

1.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและระดับการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามตอนที่ 2 ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อทราบระดับสภาพปัญหาและระดับการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพลินธุ์ เขต 3 ทั้งโดยรวม รายด้าน และรายชื่อ

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษาในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพลินธุ์ เขต 3 โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) โดยวิธีการของ Tukey

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 สรุปผลการวิจัย ดังนี้ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 211 คน จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 12.79 ครูผู้สอน จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 47.39 และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 39.82

1. สภาพปัญหาการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการดำเนินงานด้านการเรียนการสอน ด้านการดำเนินงานด้านการจัดการ และด้านการสนับสนุนจากพื้นที่/หน่วยงานต้นสังกัด เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

ผู้บริหาร มีสภาพปัญหาการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการดำเนินงานด้านการจัดการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านการสนับสนุนจากพื้นที่/หน่วยงานต้นสังกัด ส่วนครูผู้สอนมีสภาพปัญหาการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการดำเนินงานด้านการเรียนการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านการสนับสนุนจากพื้นที่/หน่วยงานต้นสังกัด คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสภาพปัญหาการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการดำเนินงานด้านการเรียนการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านการดำเนินงานด้านการจัดการ

2. ระดับการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการดำเนินงานด้านการเรียนการสอน ด้านการดำเนินงานด้านการจัดการและด้านการสนับสนุนจากพื้นที่/หน่วยงานต้นสังกัด เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

ผู้บริหาร มีระดับการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

คือ ด้านการดำเนินงานด้านการจัดการ ด้านการดำเนินงานด้านการเรียนการสอนเท่ากัน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือด้านการสนับสนุนจากพื้นที่/หน่วยงานต้น ส่วนครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการดำเนินงานด้านการเรียนการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านการสนับสนุนจากพื้นที่/หน่วยงานต้นสังกัดเหมือนกัน

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านการดำเนินงานด้านการจัดการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการดำเนินงานด้านการเรียนการสอน ด้านการสนับสนุนจากพื้นที่/หน่วยงานต้นสังกัด และโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อติดตามเป็นรายคู่ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีสภาพปัญหาการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษามากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอน และครูผู้สอนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

ส่วนผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา พบว่า ด้านการดำเนินงานด้านการจัดการและโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการดำเนินงานด้านการเรียนการสอน และด้านการสนับสนุนจากพื้นที่/หน่วยงานต้นสังกัดไม่แตกต่างกัน เมื่อติดตามเป็นรายคู่ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีระดับการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษามากกว่าครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนครูผู้สอนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน และเมื่อติดตามผลโดยรวมพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีระดับการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษามากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนครูผู้สอนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีประเด็นที่สำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัญหาการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการดำเนินงานด้านการเรียนการสอน ด้านการดำเนินงานด้านการจัดการ และด้านการสนับสนุนจากพื้นที่/หน่วยงานต้นสังกัด เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

ผู้บริหาร มีสภาพปัญหาการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการดำเนินงานด้านการจัดการ ด้านการดำเนินงานด้านการเรียนการสอน และด้านการสนับสนุนจากพื้นที่/หน่วยงานต้นสังกัด ส่วนครูผู้สอน มีสภาพปัญหาการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการดำเนินงานด้านการเรียนการสอน ด้านการดำเนินงานด้านการจัดการ และด้านการสนับสนุนจากพื้นที่/หน่วยงานต้นสังกัด และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสภาพปัญหาการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการดำเนินงานด้านการเรียนการสอน ด้านการสนับสนุนจากพื้นที่/หน่วยงานต้นสังกัด และ ด้านการดำเนินงานด้านการจัดการ

สอดคล้องกับผลการวิจัยของนคร ผ่านแสนเสาร์ (2550 : 175 - 179) ซึ่งพบว่าผู้บริหารและครูสายผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และจากผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ คณะทำงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จะต้องเป็นบุคคลที่มีความเหมาะสมทั้งความรู้ความสามารถ ควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ควรจัดอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจ บุคลากรทุกฝ่ายร่วมประชาพิจารณ์มาตรฐานการศึกษา ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง สถานศึกษาควรกำหนดเกณฑ์และมาตรฐานให้มีความเหมาะสมกับ

บริบทของสถานศึกษา ควรจัดตั้งคณะทำงานที่มีความรู้ความสามารถในการจัดทำธรรมเนียม และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา มีการดำเนินการติดตาม นิเทศ โดยผู้บริหารหรือ คณะทำงานอย่างต่อเนื่อง มีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษา มีการตรวจสอบและทบทวนอยู่เสมอจากต้นสังกัด ควรมีการติดตาม ตรวจสอบมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ควรนำผลที่ได้จากการประเมินมา ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนานักเรียน มีการรายงานต่อสาธารณชน ควรพิจารณาดำเนินการใน โอกาสที่เหมาะสมที่สุด ควรมีการตรวจสอบดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในทุก ระยะเวลาเป็นประจำเป็นรูปธรรม และควรมีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงานอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เทพินทร์ ทองศรี (2546 : 70- 71) ซึ่งพบว่าก่อน การพัฒนา สภาพปัจจุบันปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ครูยังไม่เข้าใจระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนไม่ได้ตระหนัก ไม่ได้ดำเนินการอย่าง จริงจัง ด้วยความไม่เข้าใจทำให้ครูในโรงเรียนมีความวิตกกังวลว่า เมื่อทำรายงานประเมิน ตนเองไปแล้ว ไม่ผ่านการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา อาจจะมีผลกระทบต่อโรงเรียน ต่อครูผู้สอน เมื่อได้มีการประชุมชี้แจง สร้าง ความเข้าใจในเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และแนวทางในการ เขียนรายงานตนเอง จึงทำให้ครูมีความต้องการพัฒนา จึงร่วมกันสร้างทางเลือกการพัฒนาครู และ สอดคล้องกับผลการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 (2552 : 3) ซึ่งพบว่าผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 2 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 26 โรงเรียน ของสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) มีผลการประเมินโดยรวมตามเกณฑ์การ ประเมินระดับมาตรฐาน คือ มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ระดับคุณภาพพอใช้ คือมาตรฐาน ที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิด สร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ และมาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่วนมาตรฐานด้านครู และ ด้านผู้บริหารระดับคุณภาพดี เมื่อพิจารณาเป็นรายโรงเรียน พบว่าโรงเรียนที่มีผลการประเมิน เกณฑ์ระดับพอใช้ และไม่ได้ระดับมาตรฐาน จำนวน 2 โรงเรียน

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้มาจากสภาพปัญหาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษา ในสถานศึกษาที่ทุกสถานศึกษาต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และให้เป็นไปตามกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กำหนดให้การดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาและปฏิบัติงานที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง แต่ในส่วนของสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของตนเอง ซึ่งสภาพปัญหาในการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนอาจมีบางส่วนที่ยังมีการเตรียมการได้ไม่เต็มที่ ขาดความพร้อมที่จะดำเนินงานและการร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา เพราะว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 เป็นโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กถึงร้อยละ 85 ทำให้ขาดความพร้อมในด้านปัจจัยการบริหารงานในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากรที่มีน้อยแต่ต้องรับผิดชอบงานมาก ด้านอาคารสถานที่ไม่เพียงพอ ตลอดจนงบประมาณที่มีจำกัด และการไม่สามารถจัดการมอบหมายงานให้ผู้ปฏิบัติงานได้เหมาะสมกับความสามารถทำให้เกิดการปฏิบัติอย่างไม่เป็นระบบเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน จึงเป็นหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษาจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 :

11) จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลให้สภาพปัญหาดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษาในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 อยู่ในระดับปานกลางทั้งโดยรวมและรายด้าน

2. ระดับการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการดำเนินงานด้านการเรียนการสอน ด้านการดำเนินงานด้านการจัดการและด้านการสนับสนุนจากพื้นที่/หน่วยงานต้นสังกัด เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

ผู้บริหาร มีระดับการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการดำเนินงานด้านการจัดการ ด้านการดำเนินงานด้านการเรียนการสอนเท่ากัน และด้านการสนับสนุนจากพื้นที่/หน่วยงานต้นสังกัด ส่วน

ครูผู้สอน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการดำเนินงานด้านการเรียนการสอน ด้านการดำเนินงานด้านการจัดการ และด้านการสนับสนุนจากพื้นที่/หน่วยงานต้นสังกัดเหมือนกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พงษ์สิน พลเรือง (2546 : 86) ซึ่งพบว่าระดับการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของรัฐ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับผลการวิจัยของประเสริฐ สระแก้ว (2550 : 141) ซึ่งพบว่าระดับการดำเนินการ ประกันการศึกษาภายในสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่าทั้งผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอนอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ผลการศึกษาที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าสถานศึกษามีกระบวนการบริหารจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินการในลักษณะของการผสมผสานระหว่างกระบวนการบริหารกับการจัดการเรียนการสอนตามปกติของการสถานศึกษา อันมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาที่สามารถทำให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข เป็นประชากรที่มีคุณภาพ เป็นการจักระบบบริหารจัดการทรัพยากร และการปฏิบัติงานบนพื้นฐานของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาได้เน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของทุกฝ่ายทั้งครูผู้สอน ผู้บริหาร ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในทุกขั้นตอน (สมเดช สีแสง, 2549 : 619) เป็นเหตุให้สถานศึกษาและชุมชน เกิดการตื่นตัวในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อให้พร้อมสำหรับการรองรับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบที่ 2 (พ.ศ. 2549 – 2553) ส่งผลให้ระดับการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษาในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของ

ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านการดำเนินงานด้านการจัดการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการดำเนินงานด้านการเรียนการสอน ด้านการสนับสนุนจากพื้นที่/หน่วยงานต้นสังกัด และโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อติดตามเป็นรายคู่ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีสภาพปัญหาการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษามากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอน และครูผู้สอนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

ส่วนผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา พบว่า ด้านการดำเนินงานด้านการจัดการและโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการดำเนินงานด้านการเรียนการสอน และด้านการสนับสนุนจากพื้นที่/หน่วยงานต้นสังกัดไม่แตกต่างกัน เมื่อติดตามเป็นรายคู่ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีระดับการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษามากกว่าครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนครูผู้สอนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน และเมื่อติดตามผลโดยรวมพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีระดับการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษามากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนครูผู้สอนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อสภาพปัญหาการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ในกลุ่มศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 แตกต่างกัน

สอดคล้องกับผลการวิจัยของเรื่องเดช เฟ็งจันทร์ (2546 : 89) ซึ่งพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของประเสริฐ สระแก้ว (2550 : 142) ซึ่งพบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และ

ครูผู้สอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของนคร ผ่านแสนเสาร์ (2550 : 175 - 179) ซึ่งพบว่าผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของผู้บริหาร ครูสายผู้สอน ที่มีต่อสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3 โดยรวม พบว่าผู้บริหาร และครูสายผู้สอน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาได้พัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวดำเนินงานการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้เรียน ซึ่งผู้บริหาร และคณะครู มีภารกิจอันยิ่งใหญ่ในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและมีอิทธิพลในการหล่อหลอมให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหาร คณะครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีความตระหนัก มีความรู้ความเข้าใจ ได้ร่วมคิด ร่วมทำ โดยอาศัยการทำงานเป็นทีม และการประสานความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษาเชิงบูรณาการที่สัมพันธ์สอดคล้องกัน ในการสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ต่อผู้เรียน สถานศึกษามีการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการ โดยมีการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ มีเป้าหมาย จุดเน้นและทิศทาง ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ชัดเจน และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน (กรมวิชาการ, 2545 : 4) และได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดที่ให้การสนับสนุน และติดตามการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาแต่ละแห่งเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และความร่วมมืออันดีระหว่างสถานศึกษาในกลุ่มสถานศึกษา รวมทั้งการส่งเสริมบรรยากาศในความสำเร็จของการเรียนการสอน ถือได้ว่าสถานศึกษามีการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามาปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจริงจัง จึงส่งผลให้สภาพปัญหาและระดับการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย สภาพปัญหาการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอสำหรับการนำไปใช้

1.1 ควรมีการดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ การปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียน การสอนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการดำเนินการจัดการเรียนการสอนมี ค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยมีการแนะนำบทเรียนด้วยความระมัดระวัง แนะนำจุดประสงค์การเรียนรู้โดย การสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน และติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่าง ใกล้ชิด สม่ำเสมอ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ จึงควรมีการร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์การ พัฒนา การแก้ไขปัญหาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับสถานศึกษาต่อไป

1.2 ควรจัดทำโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการ บริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ทั้ง 3 ด้าน คือ การดำเนินงานด้านการจัดการ การดำเนินงานด้าน การเรียนการสอน และการสนับสนุนจากพื้นที่ / หน่วยงานต้นสังกัด แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถมีส่วนร่วม ในกระบวนการ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เกิดความเข้มแข็ง และเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกใน โอกาสต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพการ จัด การศึกษาสู่ความสำเร็จของการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษาเฉพาะกรณีศึกษา โรงเรียนนิคม กุฉินารายณ์ หมู่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 อย่างเป็นระบบเพื่อจะได้ข้อมูล เชิงลึกในการพัฒนา คุณภาพสถานศึกษา ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรมีการศึกษาการดำเนินงาน ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เฉพาะกรณีสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน การศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เพื่อเป็นการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เข้มแข็งเกิดคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติต่อไป